

in Novellâ apud Theodorum Balsamonem in Observ. ad Nomocanonem Photii celebrari testatur, dicens; *Nonus dies Decembri, quia tunc genitricis Dei Nostri Conceptio celebratur.* Illam solemnitatem vetustissimam in Ecclesiâ Græcâ esse, testimonio Georgii Nicomediensis Ep. qui sub Imperio Heraclii floruit, comprobatur; eam enim appellat *non novissimè institutam.* Inter Armenorum etiam festiuitates Conceptionem B. V. Mariæ ab antiquissimis temporibus celebrari non dubium apud auctores, vt notat Eruditissimus Benedictus XIV.

Si vero de Occidentali Ecclesiâ sermo sit, non vna est omnium sententia, quonam tempore Immaculatam Deiparæ Conceptionem celebrare sit cœptam. De hoc festo loquuntur, vt supra vidimus S. Anselmus, S. Bernardus, S. Thomas Aquinas, et S. Bonaventura: etsi illorum ætate nondum in Romanam Ecclesiam erat innectum, vt apertè ex illorum testimoniis antea relatis colligitur.

Sequentibus sæculis multùm crevit controuersia: post obitum S. Bernardi Nicolaus Monacus S. Albani anglus, quondam S. Claræualensis Abbatis discipulus acriter propugnauit festum de Immaculatâ Conceptione aduersus Petrum Cellensem ordinis Cisterciensis Abatrem, postea Carnotensem Episcopum. Contensio eo deducta

est, vt, non de Immaculatâ Conceptione Virginis de quâ ambo conuenerant, sed de vnâ festi celebratione ageretur, quam Petrus citra Romanæ auctoritatem Ecclesiæ haud posse institui, contendebat. Re etenim vera ita contingisse constat, testante Benedicto XIV, quod hæc festivitas celebrari cœpta sit, quin prius examinaretur quæstio de Immaculatâ Conceptione; et quod in Angliâ, postea in Galiâ et non nisi transacto tempore in Romanâ Ecclesiâ sit celebrata. Sæculo XII luctatio perseverauit inter institutionis festi de Immaculatâ Virginis Conceptione aduersarios et fautores: hoc tamen inter vtrosque discrimen intercedit, quod qui festi institutionem propugnârunt, omnes vnanimiter defenderent huius priuilegii veritatem; contrà verò qui festi institutioni aduersabantur non omnes Virgini Mariæ huic priuilegio denegerent. Postea verò sæculis XIII et XIV circa immunitatem ipsam ab originali peccato controuersia inter Doctores agitari cœpit.

Inter opugnatores, vt cœteros omitamus præcipuè, recensentur ab aduersariis, Magister sententiarum, Alexander Halensis, et, vt ipsi volunt, S. Thomas, et S. Bonaventura, quos tamen iam antea vindicauimus. Inter propugnatores autem adnumerantur Honorius August: Guillermus parvus, Richardus anglus, Innocentius IV, Car-

lus à Spiritu Sancto, S. Petrus Paschasius, aliique plures. Res adeo erat obscura illâ ætate, vt sententiam negantem ob auctoritatem S. Bernardi et Magistri Sententiarum adoptauerit Scola Sorbonica omnium celeberrima, suamque fecerit, vt constat ex Theol. Dogmatico-Scol. Cf Gener. donec insignis Ioannes Duns Scotus in arenam descendit, primùm Oxoni, deinde Luthesiæ ibique strenuè ac feliciter adeo affirmantem sententiam propugnauit, vt ex eo tempore ea in Scolis catholicis paulatim inualuerit, ac festum Immaculatæ Conceptionis, Summis Pontificibus fabentibus, longè latèque in Ecclesiâ fuerit propagatum.

Cuius progresus speciem aliquam exhibere lubet. Post Sixti IV tempora, qui quem in Ecclesiâ reperit cultum insigniter promouit, atque officium quod incipit: *Sicut lilium:* supremâ auctoritate in Romanam Ecclesiam induxit; Clemens VIII huiusmodi festum sub ritu duplii celebrari concessit; Clemens IX adiunxit octauam; Gregorius XV. et Alexander VII proprium illi *Immaculatæ Deiparæ Conceptioni* titulum affixerunt. Clemens XI tamquam festum *de præcepto* in vniuersali Ecclesiâ seruandum indixit. Benedictus XIV ad summos, vt ipse loquitur, honores euexit, eo quod Pontificiam in Basilicâ Labertinâ Capellam Consistoriali decreto eidem

Immaculatæ Conceptionis mysterio consecrauerit. Postea Caroli III piissimi Hispaniarum Regis precibus Clemens XIII permotus indulxit, vt ritu duplii primæ Clasis in omnibus tanto Regi subiectis regionibus celebraretur. Nostris denique temporibus S. Pontifex Gregorius XVI in Mexicanam nostram gentem munificentissimus, cuiusque memoria semper apud nos gratisima extabit, eiusdem piæ sententiæ Patronum, promotorumque se constituisse videtur, dum sacrae suæ Congregationis Rituum solemni decreto omnibus Episcopis potentibus concessit, vt in Conceptionis Festo præfationi Missæ adiiceretur: *Et te in Conceptione Immaculata;* sicut et in Lauretanis Litaniis ad cœtera Bmæ. V. Mariæ encomia adderetur et illa salutatio suauissima: *Regina sine labe originali Concepta,* prout et iam re ipsa Romæ fit, sicuti iam pridem ab vniuerso Seraphico Ordine fieri indultum erat. Postremò Smus. Noster P. Pius IX sua Enclitica, supra in Præfatione seu Introductione huius dissertationis integrè relata, nouo impulsu fecit, vt ardentia iam omnium Catholicorum vota et desideria tanto tempore dilatata crescerent, et crescentia caperent incrementum; vt tandem denique aliquando, sicuti firmiter speramus, ad exitum vsque suprema Cathedræ Petri definitione compleantur.

CONCLUSIO.

Ex hoc usque dictis duo nobis videntur probata manere, videlicet: veritas inconcussa Immaculatæ Virginis Mariæ Conceptionis Mysterii, necnon huius veritatis proxima, ut ita dicam, de fide definibilitas. Primum hoc sillogismo comprobatur: illud inconcusè ut verum tenere debemus, quod I. In Scripturâ Sacrâ etsi non in rigore literæ, mysticè tamen verè proprièque continetur, siue in figuris, siue in sententiis; II. quod traditione non interrupta etsi non semper adeo clarâ, sanctissimorum Patrum necnon antiquorum Scriptorum, a 1º ad 12º usque sæculum testiōniis comprobatur; III. quod vniuersalis catholicæ Ecclesiæ sensu antiquitùs non aperto, sed neque contrario, hodierna die et apertissimo et omnimodè vnanimi contestatur; IV. quod Apostolicis constitutionibus a Sixto IV, ad Pium usque IX hodie feliciter regnantem claré inconcusèque fauetur; V. quod nullius concilii sanctionibus oponitur, immo et in antiquis synodis actis saltem in vestigiis apareat, et ab aliquibus prouincialibus conciliis approbatur, et in generali Tridentinâ synodo etsi non de fide definitum ab omni saltem errore vindicatum apparel; VI. quod plures numerat antiquos Doctores et omnes fere recentiores sibi fauentes; quod licet

sub aliqua ambiguitate propter generalem legem et Redemptionis necessitatem a Sto. Thomâ Angelico videlicet Doctore in aliquibus locis tradatur, in aliis verò et difficultatis solutio exhibetur, et mysterii veritas expressis terminis docetur; VII. quod multis congruentiis a sapientissimis auctoribus declaratur, et quod rationibus strictè Theologicis tam a simili, quam a fortiori stabilitur; VIII. tandem, quod in Orientali Ecclesiâ a primævo et immemoriali tempore celebrari cœptum est; et quod non obstante quorundam veterum scolasticorum contradictione in Occidentalî Ecclesiâ introductum est, et a totâ propemodum scolasticâ Theologiâ a tribus et amplius sæculis mirabili consentione etiam sub religionis iuramento defenditur. Sed ita contingit in quæstione de immaculatâ B. M. V. Conceptione; ut totidem superioribus paragrafis ostensum monstratumque est. Ergo *Piam de immaculato B. V. M. conceptu sententiam stabilitam et demonstratam manere, non immerito nobis videtur.*

Exinde iam secundum facile infertur, proxima, videlicet, huius misterii definibilitas. Illud enim de fide definibile est quod siue directè siue indirectè verè tamen et formaliter Ecclesiæ reuelatum existit; illud autem ecclesiæ reuelatum existit, quod duobus hisce con-

ditionibus est præditum, scilicet, cuius veritas ad sacram fidei doctrinam vel morum christianæ religionis aliquâ ratione pertinet; et quod aliquo pacto in verbo Dei vel scripto vel tradito continetur: atqui duobus istis conditionibus, pia de immaculatâ conceptione veritas est prædita: Primo, pertinet ad Capitale Dogma de originali peccato, et ad sanctorum cultum, qui teste Diuo Thomâ ad mores ecclesiæ attinet; Secundò, in verbo Dei scripto et tradito siue directè siue indirectè abs dubio continetur: hoc enim ecclesia ab aliquo accepit: non a ratione; non ab auctoritate humanâ vt patet; ergo a diuinâ: ergo per reuelationem siue directam siue indirectam. Non est autem opus quod veritas difinienda explicitè in diuinis scripturis vel traditionibus constet, vt satis ostensum est exemplis prolatiis dum de theologicis rationibus ageretur. Neque opus est vt semper certò et indubitanter ab omnibus catholicis ante definitionem veritas illa proffesa sit, vt pluribus etiam exemplis facile monstrari potest. Neque etiam opus est, vt nullis difficultatibus subiaceat, dummodo illæ solidè solui possint. Semper tamen ad definitionem edendam requiritur vnaminis ecclesiæ consensus, seu quod idem est catholicæ ecclesiæ iudicium; ac etiam quod definitio ad ecclesiæ utilitatem, vel fidelium pietatem conducere possit. Quæ omnia in nostro casu concurrere satis, aperatum videtur.

Quod cum ita sit, ad totam hancce conclusionem amplius confirmandam et ad Epilogum huiusc dissertationis efformandum, peroportunum nobis videtur insignem Diui Augustini locum pro fide catholicâ contra Manicheos in medium proferre, vt postea de piâ sententiâ simili argumentatione concludere liceat.

S. Augustinus in Lib. contra Epist. Fundam. quam vocant Manichœi Cap. 4. num. 5. tom. 8., ita argumentatur: “Vt omitam sapientiam, quam in Ecclesiâ esse “Catholica non creditis; multa sunt alia, quæ in eius “gremio, me iustissimè tenent. Tenet consensus Popu-“lorum, atque Gentium. Tenet Auctoritas miraculis “inchoata, spe nutrita, caritate aucta, vetustate firmata. “Tenet ab ipsâ sede Petri Apostoli, cui pascendas oves “suas post resurreccionem Dominus commendauit, vsque “ad presentem Episcopatum, successio Sacerdotum. Te-“net postremò ipsum Catholicæ nomen, quod non sine “causâ inter tam multas Hæreses sic ista Ecclesia sola “obtinuit, vt cum omnes haeretici se catholicos dici ve-“lint; quærenti tamen peregrino alicui, vbi ad Catholicu-“cam conueniatur, nullus Hæreticorum vel Basilicam “suam, vel domum audeat ostendere.”

“Ista ergo tot, et tanta nominis Christiani carissima “vincula rectè Hominem tenent credentem in catholicâ

"Ecclesiâ, etiamsi propter nostræ intelligentiae tarditatem, vel vitæ meritum, veritas nondum se apertissimè ostendat. Apud vos autem, vbi nihil horum est, quod me inuitet et teneat, sola personat veritatis pollicitatio. Quæ quidem si tam manifesta monstratur, vt in dubium venire non possit, præponenda est omnibus illis rebus, quibus in catholicâ teneor. Si autem tantummodo promittitur et non exhibetur, nemo me mouebit ab ea fide, quæ animum meum tot, et tantis nexibus Christianæ Religioni adstringit."

Iam verò, iquis non videt, quam facilè hæc D. Augustini verba ad nostram sententiam confirmandam transferri et accommodari possunt? Sic etenim aduersarios adloqui licet: Vt omittamus sapientiam quam in Sanctæ Conceptionis Mariæ defensoribus esse non creditis: multa sunt alia, quæ in huius doctrinæ propugnatione nos iustissimè tenent. Tenet nos consensus non Populorum atque Gentium tantum, sed et Sanctorum, Doctorumque ferè omnium, totiusque Catholici orbis. Tenet, S. Matris Ecclesiæ auctoritas, quâ festum Immaculatæ Conceptionis celebratur; miraculis inchoata, quæ eius institutionem præcesserunt, spe tot gratiarum, quæ existius mysterii cultu Fidelibus abuenerunt, enutrita; charitate aucta; vetustate plurium sæculorum firmata. Te-

net ab ipsâ Sede Petri, à Sixto IV ad præsentem vsque Episcopatum, successio Sacerdotum Piæ sententiæ iugiter fauentium. Tenet postremò, ipsum *piæ sententiæ* nomem quod non sine causâ inter tam multas controværtias, sic immaculatæ conceptionis sententia obtinuit, vt cum aduersarii suam etiam sententiam, piam dici vellim, loquente tam aliquo de piâ sententiâ non suam significare credant. Ista ergo tot et tanta Marianæ, pietatis charissima vincula recte nos tenent in sensu et cultu immaculatæ Conceptionis; etiamsi propter altissimos diuinæ providentiæ Venerandos fines veritas hæc per Ecclesiæ definitionem nondum se appertissimè ostendat. Apud vos autem, ó aduersarii, ubi nihil horum est, quod nos inuitet et teneat, sola personat veritatis pollicitatio. Quæ quidem si manifestis probationibus monstraretur, vt in dubium venire non possit, præponenda esset omnibus alis rebus, quibus in piâ sententiâ tenemur. Sin autem tantummodo promittitur et non exhibetur nemo nos mouebit ab eâ sententiâ, quæ animum nostrum tot ac tantis nexibus Immaculatæ Dei Genitricis conceptioni adstringit.

Nihil iam reliquum est, nisi vt Alma nostra Academia ad Pii IX Sanctitatem, quæ hodie Cathedram et fidem Petri tenet, quique erga Immaculatum Dei Genitricis

conceptum tam pio affectu tendit, humili supplicatione postulet, vt suâ supremâ in ecclesiâ auctoritate piam opinionem in dogma calolicum transferat.

Nos ergo Bme. Pater, vestræ beatitudini verbis (et si paulò detortis) sapientissimi Theologorum cœtus, qui ad Carolum III orationem pro hac ipsâ causâ olim mitabant, alloquimur.

Et videlicet nos ultra æquum et iustum facere videbimus, si optemus, vt de sanctissimo ac toto orbe venerabili Misterio immaculatae Deiparæ Conceptionis, supremo vniuersalis Pastoris iudicio tantumdem statuatur? O nos beatos! si votorum compotes fieri meremur. O quam effusas, quam immortales Deo gratias haberemus, si supremus Pastor tantum huic Misterio tribuendum iudicauerit! O felicem faustumque diem illum, si illuxerit, quo omnium omnino fidelium non tantum linquæ ac guttura, sed et intimi spirituum sensus omni interclusâ dissentendi viâ, ad tantæ Virginis sine maculâ conceptæ laudes et præconia celebranda nobiscum consentient!

Id audissimè, Pater Sancte, expectant cunctæ nationes, Mexicana imprimis: hoc incredibile Angelis, hominibus, quin et ipsi Deo gaudium afferet: hoc Acatholicorum virginitatem cœterasque Deiparæ virtutes impudentissimè impotentium, ora fortius obstruet: hoc nouo et gra-

uissimo ictu impurissimi draconis caput obtundet. Postremò, quò magis perpetuae immunitatis Mariæ ab omni peccato fides stabiatur, eo *Sanctitatis tuæ* thronus, quem pridem sub umbra alarum suarum collocatum voluisti, solidior constabit: *Petri Tiara*, quâ cingeris, novis pretiosioribusque gemmis ornatam splendidiūs fulgebit: *Romanorum Pontificum præclara series* ramos suos latiūs per totum orbem protendet: blanda denique et tranquilla pax inter christianos *populos* nullo armorum strepitu perturbata regnabit. O! faxit, faxit D. O. M. et quæ continuè ad eum mittimus vota benignè excipiens, *Sanctitatem tuam cum omni christianitate* in commune Ecclesiæ ac Reipublicæ bonum diu sospitem et incolumem seruet.

FINIS.

Cedat in maiorem Dei et Immaculatae Virginis gloriam et honorem.

